

Odměna za právní zastoupení

Postup obecných soudů, které se s námitkou stěžovatele, že žalobcem uplatněný nárok na odměnu za právní zastupování odporuje dobrým mravům, vypořádaly toliko strohým a značně zjednodušujícím konstatováním, že přiznání mimosmluvní odměny nelze poměřovat korektivem dobrých mravů, není souladný s ustálenou judikaturou Ústavního soudu i Nejvyššího soudu. Nerozhodl-li Nejvyšší soud ve věci "zákonem stanoveným způsobem" podle čl. 90 Ústavy, ačkoliv se proto stěžovatel "stanoveným postupem", jak to vyžaduje čl. 36 odst. 1, odst. 4 Listiny, domáhal svého tvrzeného práva, je porušeno právo na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 1190/22 ze dne 10.1.2023)

Ústavní soud rozhodl ve věci ústavní stížnosti stěžovatele V. S., zastoupeného Mgr. Bc. M.K., advokátem se sídlem P., proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 16. 2. 2022, č. j. 33 Cdo 3042/2021-293, a rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 5. 2021, č. j. 56 Co 259/2019-255, za účasti Nejvyššího soudu a Krajského soudu v Plzni, jako účastníků řízení, tak, že usnesením Nejvyššího soudu ze dne 16. 2. 2022, č. j. 33 Cdo 3042/2021-293, bylo porušeno právo stěžovatele na přístup k soudu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Toto usnesení se proto ruší. Ve zbytku se ústavní stížnost odmítá.

Z odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh předchozího řízení

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a § 72 odst. 1 písm. a) zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu") brojí stěžovatel proti v záhlaví označeným rozhodnutím Nejvyššího soudu a Krajského soudu v Plzni, neboť má za to, že jimi byla porušena jeho základní práva zaručená čl. 10 odst. 2, čl. 11, čl. 32 odst. 4 a čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").

2. Jak vyplynulo z ústavní stížnosti a vyžádaného spisu, Okresní soud Plzeň - jih (dále jen "okresní soud") rozsudkem ze dne 16. 5. 2019, č. j. 11 C 260/2018-93, zamítl žalobu, jíž se JUDr. J. B. (dále jen "žalobce") po žalovaném stěžovateli domáhal zaplacení částky ve výši 169 451 Kč s příslušenstvím (výrok I.).

3. Okresní soud vycházel ze zjištění, že dne 13. 12. 2012 uzavřeli žalobce a stěžovatel smlouvu o právním zastoupení (obchodněprávní mandátní smlouvu), v níž se žalobce zavázal zastupovat stěžovatele v řízení vedeném u Okresního soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 10 C 227/2012 o zaplacení částek 567 000 Kč a 80 289,43 EUR, které po stěžovateli požadoval jím poškozený účastník dopravní nehody H. L. Z provedení dokazování měl okresní soud za prokázanou dohodu smluvních stran, že odměnu žalobce za zastoupení stěžovatele zaplatí Kooperativa pojišťovna, a. s. ve výši, v jaké bude ochotna úplatu poskytnout.

4. K odvolání žalobce ve věci rozhodoval Krajský soud v Plzni (dále jen "krajský soud"), který ústavní stížností napadeným rozsudkem rozhodnutí okresního soudu změnil tak, že stěžovatel je povinen zaplatit žalobci do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku částku ve výši 166 767 Kč se

zákoným úrokem z prodlení z této částky od 31. 8. 2018 do zaplacení. Ve zbytku výroku ve věci samé rozhodnutí okresního soudu potvrdil.

5. Krajský soud posoudil účastníky uzavřenou smlouvu jako příkazní podle ustanovení § 724 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen "občanský zákoník"). Na rozdíl od okresního soudu přitom dovodil, že se účastníci nedohodli na smluvní odměně, resp. neujednali si částku, za níž žalobce stěžovateli poskytne právní službu, anebo způsob jejího určení. Krajský soud tedy neuvěřil obrannému tvrzení stěžovatele o opaku a uzavřel, že "za situace, kdy účastníci neuzavřeli platnou dohodu o smluvní odměně žalobce za zastupování stěžovatele v soudním řízení, řídí se odměna advokáta ustanoveními advokátního tarifu o mimosmluvní odměně", kteroužto odměnu též následně vypočetl.

6. Dovolání stěžovatele bylo ústavní stížností rovněž napadeným usnesením Nejvyššího soudu odmítnuto jako nepřipustné podle ustanovení § 243 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "o. s. ř.")

II. Argumentace stěžovatele

7. Stěžovatel se závěry obecných soudů nesouhlasí a napadá je ústavní stížností, v níž předně rekapituluje spolupráci s žalobcem týkající se jeho právního zastupování. Je toho názoru, že mezi oběma účastníky došlo k uzavření dohody o odměně žalobce, coby advokáta, jejíž výše byla závislá na částce, kterou za stěžovatele zaplatí žalobci pojišťovna. Zdůrazňuje, že žalobce nabídl stěžovateli zastupování s rizikem, že nebude-li pojišťovna ochotna uhradit žádnou odměnu, bude se jednat o zastupování bezúplatné. Uvádí, že pokud by mu žalobce sdělil, že od něj bude vyžadovat finanční plnění, nikdy by mu neudělil plnou moc k zastupování.

8. Stěžovatel dále namítá, že žalobcem uplatňovaná odměna odporuje stavovským předpisům i dobrým mravům. Krajskému soudu vytyká, že svým závěrem o absolutní neplatnosti dohody o smluvní odměně, dané tvrzenou neurčitostí této odměny, ignoroval zásadu autonomie vůle i judikaturu zdejšího soudu zdůrazňující, že smlouvy mají být posuzovány spíše jako platné, než jako neplatné (zásada in favorem negotii). Dále uvádí, že krajský soud nerespektoval judikaturu Nejvyššího soudu týkající se tzv. success fee, nedostatečně posoudil otázku dobrých mravů, a to navzdory rozsáhlé argumentaci stěžovatele, čímž stěžované rozhodnutí zatížil vadou nepřezkoumatelnosti. Stěžovatel má za to, že krajský soud rozhodl překvapivým způsobem, a to na základě důkazu (vyjádření pojišťovny), který v řízení vůbec nebyl proveden, přičemž současně neodůvodnil zamítnutí důkazních návrhů a nepoučil stěžovatele o svém právním názoru (posouzení předmětné smlouvy podle občanského zákoníku).

9. Ve vztahu k rozhodnutí Nejvyššího soudu stěžovatel namítá, že jeho dovolání nemělo být odmítnuto, neboť v něm jednoznačně vymezil právní otázku (dovolací důvod), přičemž odkazuje na prejudikaturu Nejvyššího soudu i Ústavního soudu, která byla dle jeho názoru v nyní posuzované věci ignorována, ať už ve vztahu k otázce určitosti smluvní odměny (zde odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 6. 2010, sp. zn. 29 Cdo 2126/2009) či ve vztahu k otázce souladu odměny advokáta určené dle advokátního tarifu s dobrými mravy (zde odkazuje mj. na nález zdejšího soudu ze dne 29. 1. 2019, sp. zn. IV. ÚS 299/18).

III. Vyjádření účastníků řízení a replika stěžovatele

10. Ústavní soud vyžádal spis a vyjádření Nejvyššího soudu, krajského soudu i vedlejšího účastníka řízení.

11. Nejvyšší soud uvedl, že stěžovatel v ústavní stížnosti pouze opakuje námitky uplatněné již v

dovolání, když nadále zůstává v omylu, že rozsudek krajského soudu spočívá na řešení právní otázky, zda byla dostatečně určité - a tedy platně - sjednána odměna advokáta za zastupování v řízení o náhradu škody. Nejvyšší soud zopakoval, že krajský soud na podkladě zjištěného skutkového stavu, který je v dovolacím řízení zásadně nezpochybnitelný, uzavřel, že účastníci nesjednali smluvní odměnu za právní zastupování stěžovatele, z čehož dovedl, že žalobci náleží odměna za právní služby podle advokátního tarifu.

12. Krajský soud toliko stručně odkázal na odůvodnění ústavní stížností napadeného rozsudku.

13. S ohledem na obsah těchto vyjádření je Ústavní soud nezasílal stěžovateli k případné replice, jelikož by to bylo zjevně neúčelné.

14. Žalobce se přes výzvu Ústavního soudu k podané ústavní stížnosti nevyjádřil, a proto měl Ústavní soud v dalším řízení za to, že se postavení vedlejšího účastníka vzdal (srov. § 28 odst. 2 zákona o Ústavním soudu).

IV. Splnění podmínek řízení

15. Ústavní soud nejprve posuzoval splnění procesních podmínek řízení a dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž byla vydána napadená rozhodnutí, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je právně zastoupen advokátem podle § 29 až § 31 zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu a contrario).

V. Vlastní hodnocení věci

16. Po prostudování ústavní stížnosti, vyžádaného spisu a zaslanych vyjádření dospěl Ústavní soud k závěru, že ústavní stížnost je částečně důvodná.

17. Ústavní soud předně připomíná své ustálené závěry, v nichž se zdůrazňuje, že je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy), který stojí mimo soustavu soudů (čl. 91 odst. 1 Ústavy), a vzhledem k tomu jej nelze, vykonává-li svoji pravomoc tak, že podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy rozhoduje o ústavní stížnosti proti pravomocnému soudnímu rozhodnutí, považovat za další, "superrevizní" instanci v systému obecné justice, oprávněnou svým vlastním rozhodováním (nepřímo) nahrazovat rozhodování obecných soudů; jeho úkolem je "toliko" přezkoumat ústavnost soudních rozhodnutí, jakož i řízení, které jejich vydání předcházelo. Vzhledem k tomu je nutno vycházet z pravidla, že vedení řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, výklad podústavního práva a jeho aplikace na jednotlivý případ jsou v zásadě věci obecných soudů, a o zásahu Ústavního soudu do jejich rozhodovací činnosti tak lze uvažovat pouze za situace, kdy je jejich rozhodování stíženo vadami, které mají za následek porušení ústavnosti (tzv. kvalifikované vady); o jaké vady přitom jde, lze zjistit zejména z judikatury Ústavního soudu.

18. Proces interpretace a aplikace podústavního práva pak bývá stížen takovouto vadou zpravidla tehdy, nezohlední-li obecné soudy správně (či vůbec) dopad některého ústavně zaručeného základního práva (svobody) na posuzovanou věc, nebo se dopustí - z hlediska spravedlivého procesu - neakceptovatelné "libovůle", spočívající buď v nerespektování jednoznačně znějící kogentní normy, nebo ve zjevném a neodůvodněném vybočení ze standardů výkladu, jenž je v soudní praxi respektován, resp. který odpovídá všeobecně akceptovanému (doktrinárnímu) chápání dotčených právních institutů [srov. nález sp. zn. Pl. ÚS 85/06 (N 148/46 SbNU 471) ze dne 25. 9. 2007; všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>].

19. Ústavní soud jako soudní orgán ochrany ústavnosti je tak v daném ohledu, jak je výše dovozeno, povolán korigovat pouze excesy obecných soudů [srov. např. nález sp. zn. IV. ÚS 570/03 (N 91/33

SbNU 377) ze dne 30. 6. 2004].

20. Ústavní soud přitom považuje za excesivní způsob, jakým se obecné soudy vypořádaly se stěžovatelem uplatněnou námitkou rozporu přiznané odměny žalobce s dobrými mravy. Tuto námitku přitom stěžovatel uplatňoval soustavně v průběhu celého předchozího řízení (srov. vyjádření k žalobě, č. l. 37-38; závěrečný návrh stěžovatele v odvolacím řízení, č. l. 235; dovolání, č. l. 273-276), přičemž ji - jak vyplývá ze shora provedené rekapitulace jeho návrhu - předkládá rovněž v ústavní stížnosti.

21. Obecné soudy, resp. Nejvyšší soud a krajský soud, se přitom s touto námitkou vypořádaly pouze a jen zcela stručně. Krajský soud uvedl (srov. rozsudek krajského soudu, bod 10), že "vyúčtování odměny za právní služby neodporuje zákonu, jestliže vychází z platné vyhlášky, která stanoví odměnu advokátů za poskytování právních služeb, a podle názoru odvolacího soudu se ani nepřičí dobrým mravům." Tento závěr převzal rovněž Nejvyšší soud, který po shrnutí obecných východisek souvisejících s aplikací a interpretací institutu dobrých mravů přisvědčil krajskému soudu (srov. usnesení Nejvyššího soudu, s. 4), "že přiznání mimosoudní odměny v případě, že nedošlo k ujednání mezi advokátem a klientem o částce, za níž bude právní služba poskytnuta, anebo o způsobu jejího určení, se jako takové nepřičí dobrým mravům." Nejvyšší soud pak uzavřel, že "nebyla-li účastníky sjednána smluvní odměna za poskytnuté právní služby, nelze než advokátovi přiznat odměnu mimosmluvní; přiznání mimosmluvní odměny za takové situace tudíž nelze poměřovat korektivem dobrých mravů (byl by jím totiž poměřován sám právní předpis)."

22. K otázce posuzování a aplikace korektivu dobrých mravů se Ústavní soud vyslovil již dříve v řadě svých rozhodnutí. V nálezu sp. zn. IV. ÚS 3653/11 (N 118/65 SbNU 553) ze dne 5. 6. 2012 např. uvedl, že považuje za samozřejmé a určující pro nalézání práva, že vždy je nezbytné vycházet z individuálních okolností každého jednotlivého případu, které jsou založeny na skutkových zjištěních, přičemž v rovině práva podústavního je nutné posuzovat individuální okolnosti daného případu též prizmatem kogentního § 3 odst. 1 občanského zákoníku, které je v rovině podústavního práva odrazem ústavního požadavku nalezení spravedlivého řešení [srov. též nálezn sp. zn. II. ÚS 3168/09 (N 158/58 SbNU 345) ze dne 5. 8. 2010]. Zásada souladu výkonu práv s dobrými mravy představuje významný korektiv, který v odůvodněných případech dovoluje zmírňovat tvrdost zákona a dává soudci prostor pro uplatnění pravidel slušnosti.

23. Zde je možno opětovně odkázat na v judikatuře ustálený právní názor, že dobrými mravy "jest mít souhrn společenských, kulturních a mravních norem, jež v historickém vývoji osvědčují jistou neměnnost, vystihující podstatné historické tendence, jsou sdíleny rozhodující částí společnosti a mají povahu norem základních" (srov. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 2 Cdo 473/1996 ze dne 29. 5. 1997). Pojem dobré mravy nelze vykládat pouze jako soubor mravních pravidel užívaných jako korektiv či doplňující obsahový faktor výkonu subjektivních práv a povinností, ale jako příkaz soudci rozhodovat praeter legem či dokonce contra legem, jde-li o reprobaci jednání přičícího se dobrým mravům [srov. mutatis mutandis nálezn sp. zn. II. ÚS 2087/08 (N 90/57 SbNU 179) ze dne 20. 4. 2010]. Takto provedený výklad pojmu dobré mravy ve svém souhrnu prostupuje i Listinou [srov. nálezn sp. zn. II. ÚS 544/2000 (N 41/21 SbNU 363) ze dne 12. 3. 2001].

24. Ústavní soud dále uvádí, že tato námitka, tj. námitka nedostatečného zohlednění dobrých mravů při rozhodování o nároku žalobce, může mít z hlediska posouzení ústavnosti postupu Nejvyššího soudu i krajského soudu své místo zejména tam, kde naplňuje některý z předpokladů přípustnosti dovolání vymezený v § 237 o. s. ř.

25. Základem hodnocení ústavní konformity v dikci čl. 36 odst. 1 Listiny ve spojení s § 237 o. s. ř. je proto právní názor Nejvyššího soudu vyjádřený v rozsudku sp. zn. 29 Cdo 1583/2000 ze dne 10. 4. 2001, jenž se týká přímo korektivu dobrých mravů v otázce odměny advokáta a zdůrazňuje, že soulad

obsahu právního úkonu - stejně jako soulad výkonu subjektivního práva s dobrými mravy - musí být posuzován vždy, bez ohledu na to, že právní úkon byl výsledkem svobodného ujednání mezi účastníky. Tento právní názor byl navíc aprobevován rovněž v nálezové judikatuře zdejšího soudu, který při výkladu rozhodovací praxe Nejvyššího soudu konstatoval, že dovolací soud nevyklučuje uplatnění korektivu dobrých mravů podle § 3 odst. 1 občanského zákoníku ani ve vztahu advokát-klient při účtování nákladů advokátního zastoupení dle advokátního tarifu [srov. nález sp. zn. IV. ÚS 299/18 (N 15/92 SbNU 172) ze dne 29. 1. 2019, bod 29].

26. Nelze přehlédnout, že stěžovatel na tento nález, a tedy i na zde citovanou judikaturu Nejvyššího soudu, ve svých podáních výslovně a opakovaně upozornil (srov. závěrečný návrh stěžovatele v odvolacím řízení, č. l. 235; dovolání, č. l. 275). Ústavní soud přitom nepovažuje za přesvědčivou distinkci provedenou Nejvyšším soudem, který označil odkaz stěžovatele na prejudikaturu dovolacího soudu za nepřiléhavý, neboť v daných případech byla posuzována "mravnost" výše smluvní odměny, tedy odměny, jejíž výše se odvíjí od vůle smluvních stran (srov. usnesení Nejvyššího soudu, s. 4). Budiž zopakováno, že korektiv dobrých mravů se s ohledem na shora citované judikatorní závěry uplatní vždy, tedy i v případě účtování nákladů advokátního zastoupení dle advokátního tarifu.

27. Z výše uvedeného vyplývá, že postup obecných soudů v nyní posuzované věci, kdy se s námitkou stěžovatele, že žalobcem uplatněný nárok na odměnu za právní zastupování odporuje dobrým mravům, vypořádaly toliko strohým a značně zjednodušujícím konstatováním, že přiznání mimosmluvní odměny nelze poměřovat korektivem dobrých mravů, nebyl souladný s ustálenou judikaturou Ústavního soudu i Nejvyššího soudu, a za situace, kdy stěžovatel řádně uplatnil tuto dovolací námitku, bylo povinností Nejvyššího soudu se jí zabývat a řádně ji vypořádat, což se ovšem nestalo.

28. Ústavní soud proto dospívá k závěru, že ačkoliv se stěžovatel "stanoveným postupem", jak to vyžaduje čl. 36 odst. 1, odst. 4 Listiny, domáhal svého tvrzeného práva, Nejvyšší soud v nyní posuzované věci nerozhodl "zákonem stanoveným způsobem" podle čl. 90 Ústavy. Ústavní soud dospěl z hlediska ústavně zaručeného základního práva na soudní a jinou právní ochranu k závěru, že výše uvedená otázka souladu odměny žalobce s dobrými mravy předestřená stěžovatelem (mimo jiné) v dovolání nebyla řádně posouzena, ač naplňuje podmínku přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř., a otevírá tak cestu k jejímu posouzení coby dovolacího důvodu podle § 241a odst. 1 o. s. ř. Postup, který k tomu nepřihlíží, vede k porušení práva na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

29. Na základě výše uvedeného proto Ústavní soud uzavírá, že Nejvyšší soud postupoval v rozporu s § 237 o. s. ř. a porušil tím současně (a především) ústavně zaručené právo stěžovatele na přístup k dovolacímu soudu a na rozhodnutí o podaném mimořádném opravném prostředku. Stejně tak je postup Nejvyššího soudu v této věci vybočením z jeho ústavně zakotveného poslání vrcholného soudního orgánu ve věcech patřících do pravomoci soudů s výjimkou záležitostí, o nichž rozhoduje Ústavní soud nebo Nejvyšší správní soud (čl. 92 Ústavy).

30. Z důvodu minimalizace zásahů Ústavního soudu do činnosti jiných orgánů veřejné moci bylo namísto zrušit pouze napadené rozhodnutí Nejvyššího soudu [srov. k tomu nálezy sp. zn. I. ÚS 1531/11 (N 172/63 SbNU 19) ze dne 5. 10. 2011, sp. zn. II. ÚS 289/06 (N 138/53 SbNU 717) ze dne 11. 6. 2009, či sp. zn. III. ÚS 3067/13 (N 247/83 SbNU 855) ze dne 20. 12. 2016]. Ústavní soud současně připomíná svůj právní názor vyjádřený v nálezu sp. zn. III. ÚS 3725/13 (N 55/73 SbNU 89) ze dne 10. 4. 2014, podle kterého sjednocování judikatury obecných soudů ve věcech bez ústavní relevance Ústavnímu soudu nepřisluší. Proto ani v této věci neposuzuje samotná skutková a právní zjištění z hlediska posouzení dovolacích námitek (s respektem k § 239 o. s. ř.), nýbrž jen to, zda a v jaké míře byla přitom zachována ústavní konformita rozhodování Nejvyššího soudu. Úkolem Ústavního soudu přitom není vstupovat do oblasti kognice obecných soudů, a proto může posoudit pouze otázku dodržení ústavních kautel řádně vedeného soudního řízení, nikoli však předjímat jeho

budoucí výsledek založený na ústavně konformním výkladu právních předpisů obecnými soudy.

31. Nad rámec výše uvedeného (obiter dictum) Ústavní soud v návaznosti na shora uvedené závěry dodává a potvrzuje, že aplikace korektivu dobrých mravů je nepochybně především předmětem volné úvahy obecných soudů (srov. cit. nálezn sp. zn. IV. ÚS 299/18, bod 29), přičemž při nalézání práva je vždy nezbytné vycházet z individuálních okolností každého jednotlivého případu, které jsou založeny na skutkových zjištěních, což platí i v případě aplikace § 3 odst. 1 občanského zákoníku.

32. V nyní posuzovaném případě přitom zdejší soud považuje za relevantní zejména následující okolnosti:

(a) doba od vzniku po uplatnění nároku: žalobce vyúčtoval stěžovateli náklady právního zastoupení dne 11. 5. 2017, přičemž řízení, v němž žalobce stěžovatele zastupoval, a to na základě dohody ze dne 13. 12. 2012, skončilo uzavřením smíru schváleného usnesením Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 1. 9. 2015, č. j. 10 C 227/2012-391 (srov. rozsudek okresního soudu, body 6-7); žalobce uplatnil nárok u soudu dne 31. 8. 2018 (srov. spis, č. l. 1)

(b) spojitost s předchozími řízeními: trestní rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 13. 6. 2011, č. j. 3 T 9/2011-227, jímž byl stěžovatel uznán vinným za spáchání těžkého přečinu ublížení na zdraví a jímž mu byla stanovena povinnost nahradit škodu poškozenému H. L. ve výši 13 996 EUR a 63 000 Kč, byl vymáhán exekučně, neboť žalobce, jakožto právní zástupce, byť to přislíbil, neinformoval o tomto výsledku řízení pojišťovnu; stěžovatel se proto žalobou na náhradu škody ve výši 100 519 Kč ze dne 10. 3. 2017 domáhal po žalobci náhrady uhrazených nákladů předmětného exekučního řízení; z usnesení Okresního soudu Plzeň - město ze dne 22. 9. 2017, č. j. 18 C 99/2017-52, se přitom podává, že mezi účastníky byl v tomto řízení schválen smír, na jehož základě byl žalobce povinen zaplatit stěžovateli částku 104 753 Kč a náhradu nákladů řízení ve výši 14 309 Kč (srov. rozsudek okresního soudu, body 2 a 9; srov. spis, č. l. 63-66); nárok uplatněný žalobcem v nyní posuzovaném řízení byl tudíž uplatněn až poté, co se stěžovatel začal domáhat svého nároku na náhradu škody vzniklé předchozím pochybením na straně žalobce (srov. např. spis, č. l. 27)

(c) řádnost zastoupení stěžovatele v předchozím řízení: jak uvedl okresní soud, mezi účastníky řízení bylo sporné, zda právní zastoupení žalobcem ve sporu mezi stěžovatelem a poškozeným H. L. bylo řádné či nikoliv (srov. rozsudek okresního soudu, bod 19); krajský soud se ovšem touto okolností nezabýval a nezohlednil tak stěžovatelovy námitky, že jej žalobce neinformoval o své nepřítomnosti na nařízených jednáních (ve dnech 24. 4. 2014, 18. 9. 2014 a 6. 8. 2015), resp. že žalobce nepožádal okresní soud o odročení těchto jednání, nezajistil substituci právního zastupování či předem neinformoval stěžovatele o sjednání míru s poškozeným (srov. spis, č. l. 61-62)

(d) informace o odměně: Ústavní soud má za to, že žalobce měl v daném případě povinnost postupovat transparentně, v zájmu svého klienta (stěžovatele), a tedy mu měl předem poskytnout úplnou a jasnou informaci o ceně poskytované právní služby; nelze totiž přehlédnout, že stěžovateli náleželo ve vztahu k žalobci (profesionálovi) postavení slabší smluvní strany (laika); obecné soudy by se tudíž měly zabývat rovněž otázkou, nakolik je tento požadavek slučitelný s advokátní praxí, jež informaci o odměně řeší - tak jako v nyní posuzovaném případě - toliko poznámkou ve formuláři plné moci odkazující na advokátní tarif; stejně tak by se měly obecné soudy vypořádat s námitkou stěžovatele, že pokud by byl řádně poučen o odměně žalobce, nikdy by na právní zastupování za daných podmínek nepřistoupil (srov. spis, č. l. 273)

(e) platba záloh: obecné soudy by se měly zabývat mezi účastníky nadále spornou otázkou, kterou zhodnotil okresní soud následovně (srov. rozsudek okresního soudu, bod 20): "žalobce rovněž v průběhu celého soudního řízení po žalovaném nepožadoval zálohy (tvrzení žalovaného) nebo je požadoval pouze dvakrát ve výši 5 000 Kč (tvrzení žalobce, která zůstala nedoložena), což jsou ovšem

částky, jejichž výše je ve značném nepoměru k částce, jejíž zaplacení je po žalovaném požadováno"

(f) obdržení ex gratia platby ve výši 50 000 Kč od pojišťovny ve prospěch žalobce: obdržení této platby stručně řečeno znamená, že žalobce neposkytoval právní služby ve stěžovatelské věci bezplatně.

33. Jak již bylo zdůrazněno výše, hodnocení těchto jednotlivých okolností a jejich vzájemných souvislostí nepřísluší zdejšímu soudu, který - pokud by k tomuto hodnocení přistoupil - by nepřipustně zasahoval do rozhodovací pravomoci obecných soudů, resp. v první řadě rozhodovací pravomoci Nejvyššího soudu. Ústavní soud v této souvislosti pouze připomíná své závěry plynoucí z předchozí nálezné judikatury, z nichž se podává, že postup obecných soudů, které zamítly žalobu pro rozpor s dobrými mravy v rozsahu 80 %, nebyl souladný s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, resp. byl v kontextu daného případu shledán protiústavní (srov. cit. nález sp. zn. IV. ÚS 299/18). Shledá-li tedy Nejvyšší soud žalobní nárok žalobce v rozporu s dobrými mravy, musí ho celý zamítnout, nebo jej v opačném případě celý přiznat.

34. Ústavní soud se nezabýval dalšími stěžovatelem uplatněnými argumenty, neboť to vzhledem k předchozím závěrům potvrzujícím (částečnou) důvodnost ústavní stížnosti považoval za nadbytečné.

VI. Závěr

35. Ústavní soud uzavírá, že napadeným usnesením Nejvyššího soudu došlo k porušení základního práva stěžovatele na přístup k soudu podle čl. 36 odst. 1 Listiny, a proto ústavní stížnosti částečně vyhověl a ústavní stížností napadené usnesení Nejvyššího soudu zrušil podle § 82 odst. 1, odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu. Učinil tak bez nařízení ústního jednání, neboť od něho nebylo možno očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

36. Současně Ústavní soud zdůrazňuje, že poskytnutí ochrany uvedenému ústavně zaručenému právu stěžovatele nemůže nikterak předjímat rozhodnutí ve znovu otevřeném soudním řízení o nároku žalobce na zaplacení odměny za právní zastupování stěžovatele.

37. Ve zbývajících částech proto ústavní stížnost podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu jako nepřipustnou odmítl, neboť rozhodnutí krajského soudu bude předmětem nového posouzení ze strany Nejvyššího soudu.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)
- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)

- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)